

[Honoré.]

har ikke begrundet deres ønske om denne op-hævelse, men blot sagt, at de ønsker aftaler mellem arbejdsmarkedets organisationer og urafstemning blandt medlemmerne.

Så lidt bør man efter min mening ikke nøjes med at anføre, når man vil lave så dybtgående ændringer. Resultatet af en vedtagelse af dette forslag ville, så vidt jeg kan se, være et vildt slagsmål imellem de enkelte organisationer om, hvem der kunne kræve mest og byde mindst. Det ville være et arbejdsmarked domineret af jungleloven og usolidarisk optræden. Vi ville meget hurtigt få kaotiske forhold og anarki. Man kan spørge, om det er dette, kommunisterne ønsker.

Kristeligt folkeparti er meget opmærksom på problemerne omkring arbejdsretten. Den har været angrebet for at være en klassesdomstol, et redskab for kapitalismens undertrykkelse af arbejderne, men dette er helt forkert. Arbejdsretten er jo sammensat ligeligt af repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere, og dens kendelser sker på baggrund af parternes egne aftaler og overenskomster. Hvis man vil kritisere arbejdsretten, må man derfor rette kritikken mod disse aftaler og overenskomster samt mod de parter, der har indgået dem.

Det arbejdsretlige system har virket ganske godt indtil for nogle år siden. Jeg har set, at der i 1972 tabtes 23.700 arbejdsdage på grund af overenskomstsridige arbejdsstandsninger. I 1973 var det 28.200 dage, i 1974 250.000 dage – det vil altså sige ca. ti gange så meget som to år forinden – og i 1975 108.000 dage. Jeg synes, det er en meget foruroligende udvikling, som der kan være al mulig grund til at søge årsagerne til. Er det sådan, at en af årsagerne kan være folketingets indgreb i overenskomsterne? Er det, fordi der er en stærk politisk vilje her og dér til at benytte strejkeaktivitet som middel til politisk kamp imod det bestående samfund? Er det måske en årsag, at revisionen af arbejdsretsloven i 1973 af en hel del arbejdstagere er blevet misforstået, som om den legaliserede kortvarige arbejdsstandsninger? Er det måske en negativ udvikling i retsbevidstheden, så ikke mindst arbejdstagere ikke helt ud forstår, at kollektive overenskomster påfører dem retlige forpligtelser, og at aftalebrud er moralsk forkasteligt? Er det mangel på egnede sanktioner?

Selv om hovedorganisationerne og det over-

vejende antal underorganisationer bekender sig til det arbejdsretlige system, er deres henstillinger til medlemmerne ofte resultatløse. Men hvis disse organisationer ikke kan sørge for overholdelse af disse bestemmelser blandt deres egne medlemmer, så får arbejdsgiversiden jo også mindre og mindre interesse i at indgå overenskomster.

Årsagen kan dog i visse tilfælde efter sigende også være, at arbejdsgivere måske overtræder uskrevne regler eller ikke udnytter de begrænsede midler, der er til rådighed til løsning af specielle spørgsmål.

Hvis vi vil bevare det nuværende arbejdsretlige system, der så vidt jeg forstår, er ret enestående i verden, så må vi nok skride til en kulgravning af de faktorer, der bevirker, at der er kommet grus i maskineriet, og jeg foreslår derfor regeringen, at man nedsætter et udvalg, der kan se på, hvilke faktorer der bevirker, at arbejdsretten har visse funktionsvanskeligheder for øjeblikket, og som kan pege på nogle midler, der kan gøre arbejdsretten og det arbejdsretlige system mere effektivt.

Hjortlund Christensen (DR):

Vi har fra retsforbundets side en vis sympati for det kommunistiske forslag, selv om kriterierne for vores målsætninger svarer til de kommunistiske som ild til vand.

Det er vores opfattelse, at når regering og folketing spænder et sikkerhedsnet under arbejdsgivere, arbejdstagere og alle disse organisationer, der er bygget op omkring hele den side af vort samfund, så får vi bl. a. disse bedøvende debatter om, at alt skal ordnes herinde fra det hus, vi står i. Det er for retsforbundet at se forkert at tro, at vi kan løse disse parters problemer. Lad dog de mennesker i fred og i frihed klare deres problemer selv. Jeg tror, det ville være meget gavnligt for det danske folkestyre.

Kurt Hansen (VS):

Både loven om arbejdsretten og forligsmandsloven er jo en slags overbygninger på den »grundlov«, som gælder for arbejdsmarkedet, nemlig hovedaftalen. Vi er uenig både i den grundlov og de overbygninger, som er gældende for arbejdsmarkedet. Vi kan derfor støtte det lovforslag, som er til behandling her.

Det er blevet fremhævet fra flere sider, at det fagretlige system, som vi kender det her i landet, er enestående. Det er ganske korrekt.